

2020

УКРАЇНСЬКИЙ
ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОЇ
ПАМ'ЯТІ

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ XX СТОЛІТТЯ

Авторка проєкту:
Наталія Слобожаніна

Художник:
Михайло Дяченко

Консультанти з одностроїв:
Олександр Бондар, Владислав Куценко

Друк:
ФОП Ярослав Копаниця

ОКСАНА МЕШКО

(30.01.1905 – 02.01.1991)

Дисидентка, одна із засновниць Української Гельсінської групи. Вона стала «козацькою Матір'ю» — моральною опорою для української інтелігенції. Відстоювала свободи та права людини. Листувалася з ув'язненими у концтаборах дисидентами, допомагала їхнім родинам та розповсюджувала самвидав. Постійні обшуки, допити, понад десять років таборів, примусове психіатричне лікування не зламали цю жінку. Вона повернулася із заслання, щоб на весь світ заявити про злочини радянської влади.

Січень 2020

		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

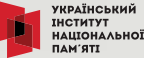

ГАЛИНА МАЗЕПА (КОВАЛЬ)

Лютий 2020

(09.02.1910 – 30.06.1995)

Художниця, чиї ілюстрації до книжок, періодичних видань та мультфільмів відомі у світі. Нафтова компанія Shell запросила її ілюструвати корпоративну продукцію. Мистецькі центри Європи та Америки вважали за честь експонувати її роботи. Донька прем'єр-міністра уряду УНР Ісаака Мазепи. Знайшла свою другу батьківщину у далекій Венесуелі, з якою пов'язаний найбільш плідний період її творчості. До 85 років малювала та виготовляла художню кераміку, відтворюючи українські національні мотиви.

					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	

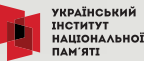

ЄВДОКІЯ ДОЛЯ

(01.03.1885 – 15.11.1988)

Акторка театру та кіно, співачка, режисерка, обравши творче псевдо «Доля», була приречена на випробування. Пройшла шлях від хористки єпархіального училища до провідної акторки першого стаціонарного українського театру Миколи Садовського. Разом із чоловіком Василем Верховинцем заснувала унікальний ансамбль «Жінхоранс». У її фільмографії — ролі в комедії «За двома зайцями» та драмі «Коліївщина». Сягнувши вершин слави, пережила заслання до Казахстану, бо виявилася дружиною «ворога народу».

Березень 2020

						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

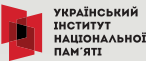

ЗІНАЇДА МІРНА

(ймовірно 1875 – 1.04.1950)

Одна з перших українських жінок у політиці та серед засновниць Української Центральної Ради. Популяризаторка української ідеї, мови, культури. Вважала своєю місією боротьбу за права жінок. Як в Україні, так і в еміграції вона створювала та вдихала життя в українські жіночі організації. Завдяки чому українки були представлені у Світовому Жіночому Союзі в Женеві. Вона стала речницею українок у світі. Консолідувала жіночий рух діаспори та України, сприяла поширенню інформації про українську справу.

Квітень 2020

		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

СОФІЯ (ОКУНЕВСЬКА) МОРАЧЕВСЬКА Травень 2020

(12.05.1865 – 24.02.1926)

Докторка медицини, перша жінка в Австро-Угорщині, яка отримала диплом лікаря. Фундаторка курсів сестер милосердя та акушерок. Перекладала медичну термінологію українською мовою. Усе життя боролася з гендерною дискримінацією. Всупереч забороні жінкам навчатися в університетах, цілеспрямована Софія здобула вищу освіту. Стала учасницею феміністичного руху на Західній Україні та своєрідним символом надії на подолання дискримінації та зрівняння жінок у правах із чоловіками.

				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

КАТЕРИНА ГРУШЕВСЬКА

(21.06.1900 – 30.03.1943)

Талановита дослідниця української минувшини, збирачка фольклору, редакторка й упорядниця наукових видань та часописів, організаторка історичних студій. Залишила роботи, які й посьогодні вважаються взірцевими: щорічник «Первісне громадянство...» – унікальне видання з фольклору, другий том корпусу «Українські народні думи» був знищений. Єдина донька Михайла Грушевського. За це була закатована виконавцями сталінського режиму у Темлазі (Мордовія).

Червень 2020

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

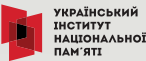

ЗІНАЇДА АКСЕНТЬЄВА

(25.07.1900 – 8.04.1969)

Вчена-дослідниця геофізики та астрономії, на честь якої Міжнародний Астрономічний союз назвав один із кратерів Венери. Була серед тих вчених, які заснували першу в Україні гравіметричну обсерваторію у Полтаві. Під її керівництвом обсерваторія стала однією з провідних установ у Європі, які досліджували обертання Землі та припливи. Понад десять років розробляла гравіметричну карту України, що відкрила нові можливості для освоєння земних надр.

Липень 2020

		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

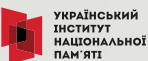

МАРІЯ НЕСТЕРЕНКО

(серпень 1910 – 28.10.1941)

За родинною традицією вона мала бути майстринею художнього розпису, а стала військовою льотчицею, майором, заступницею командира авіаполку спеціального призначення. Під її командуванням жіночий екіпаж здійснив безпрецедентний переліт бомбардувальника «Україна» за маршрутом Хабаровськ-Львів. Хоч і не досяг пункту призначення. Під час перельоту, який тривав понад 22 години, подолано 7000 кілометрів. Досвід та професіоналізм не завадили НКВДистам розстріляти її у роки Другої світової.

Серпень 2020

					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

МАРІЯ (КЕДЮЛИЧ) ХИМИНЕЦЬ

(16.09.1915 – 4.06.2014)

Засновниця жіночих відділів «Карпатської Січі» у 1939 році. Вона була заступницею командантки «Жіночої Січі», організаторкою курсів вишколу провідниць для цих відділів. У спогадах «Відлуння буремних років» описала боротьбу патріотів та патріоток Закарпаття за українську державність протягом 1938–1939 років. Після угорської окупації краю, разом з чоловіком емігрувала до США. Де подружжя створило земляцтво «Карпатський Союз», займалося благодійництвом, підтримувало стосунки із діячами Організації Українських Націоналістів.

Вересень 2020

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

МАРІЯ САВЧИН

(01.10.1925 – 22.04.2013)

Зв'язкова ОУН на псевдо «Марічка», понад 9 років пробула у підпіллі. Стала однією із останніх борців і свідків збройної боротьби за незалежність України після Другої світової. Внаслідок жорстокого компромісу із КГБ, виїхала до США. Вимушено залишивши у заручниках родину. У мемуарах «Тисяча доріг» розповіла світові про життя у підпіллі, звияту й ціну, яку за волю України сплатила сама і тисячі її посестер та побратимів.

Жовтень 2020

			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

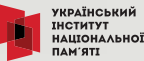

ЗІНАЇДА ТУЛУБ

(28.11.1890 – 26.09.1964)

Письменниця, перекладачка, кіносценаристка. Дебютувала з творами, написаними російською. Під час коренізації перейшла на українську мову, створила перший український історичний роман-дилогію «Людолови». В якому українці зображені з позиції суб'єктності на політичному європейському тлі. Такого тоталітарна система не вибачала. 19 років таборів та заслання підірвали її здоров'я але не позбавили прагнення жити та жаги творити.

Листопад 2020

						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

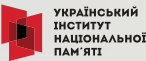

ІРИНА (СТАСІВ) КАЛИНЕЦЬ

(06.12.1940 – 31.07.2012)

Письменниця, поетеса-шістдесятниця, дисидентка-правозахисниця, учасниця руху за відновлення УГКЦ, членкиня «Меморіалу», Товариства Лева, Народного Руху України, парламентарка, прихильниця реформування шкільної освіти.
Її внутрішня свобода була викликом для радянської влади та мотиватором для однодумців. Ціна за таку розкіш – 9 років таборів. Але віра у відновлення незалежності України давала їй сили не зректися своїх ідеалів та переконань.

Грудень 2020

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			